

ABSTRAKT

Univerzita Karlova v Praze, Farmaceutická fakulta v Hradci Králové

Katedra Katedra sociální a klinické farmacie

Kandidát Mgr. Lucie Hromádková

Školitel Prof. RNDr. Jiří Vlček, CSc.

Název dizertační práce Analýza vybraných lékových problémů u některých revmatických nemocí.

Úvod: Systémová onemocnění pojiva jsou specifická svým charakterem a často vyžadují dlouhodobou agresivní terapii více léky současně. Častá je však i nutnost léčby jiných, někdy souvisejících nemocí. Vyšší počet užívaných léků, přítomnost nepříjemných nežádoucích účinků a složitá dávkovací schémata mohou vytvářet vhodné prostředí pro vznik lékových problémů, jako jsou lékové interakce a léková compliance pacienta.

Cíle: Cílem práce je analýza dvou lékových problémů, lékových interakcí a lékové compliance, v prostředí farmakoterapie systémových onemocnění pojiva. Cílem je vytvořit přehled interakcí glukokortikoidů, imunosupresiv a antimalarik s léky běžně se vyskytujícími v praxi, provést analýzu lékové compliance u pacientů se systémovou sklerodermií včetně zhodnocení možných rizikových faktorů non-compliance a shrnout dosavadní poznatky o lékové compliance u pacientů s revmatoidní artritidou.

Metodika: Lékové interakce byly zpracovány systematickou rešerší literatury pomocí zdrojů: Micromedex, PubMed, Medline, Kompendium lékových interakcí InfoPharm, SPC přípravků, citovaná literatura použitých odborných článků. Klíčovými slovy pro vyhledávání byly: „interactions“ nebo „drug interactions“ a názvy jednotlivých interagujících léčiv. U každé klinicky významné interakce byl zpracován její charakter, mechanismus, nástup, klinická závažnost, kvalita dokumentace a doporučení pro klinickou praxi. Léková compliance u systémové sklerodermie byla zhodnocena experimentální observační studií provedenou v revmatologickém centru v Hradci Králové v období leden 2010 - červen 2011. Data byla získána během strukturovaného rozhovoru s pacienty a ze zdravotní dokumentace. U revmatoidní artritidy byla léková compliance hodnocena pomocí literární rešerše s využitím databáze PubMed. Použity byly kombinace následujících klíčových slov „rheumatoid arthritis“ a „drug compliance“, „drug

adherence“, „compliance rate“, „adherence rate“, „treatment compliance“ či „treatment adherence“.

Výsledky: Z více jak 300 nalezených lékových interakcí bylo identifikováno 20 klinicky významných, středně až velmi závažných interakcí, které se mohou běžně vyskytovat při léčbě pacientů se systémovým onemocněním pojiva. Interakce se týkaly následujících antirevmatických léků: prednison, methylprednisolon, antimalarika, metotrexát, leflunomid, azathioprin, cyklosporin, cyklofosfamid, sulfasalazin, penicilamin. Interakce mezi glukokortikoidy a warfarinem byla pro častý výskyt této kombinace v praxi i mimo oblast revmatologie podrobně rozpracována v samostatném sdělení. Průměrná léková compliance vyjádřená jako skóre specifického dotazníku byla v hodnocené skupině pacientů se systémovou sklerodermií 75,4 (možné rozmezí 0 - 100), přičemž 41,5 % pacientů dosáhlo uspokojivé úrovně compliance (≥ 80). Ve studii nebyl nalezen žádný významný prediktor compliance. Rešeršní zpracování lékové compliance u revmatoidní artritidy odhalilo velkou rozmanitost výsledků provedených studií a ne zcela jednotné závěry. Naměřená compliance se ve studiích pohybovala v rozmezí 30 - 98, přičemž pouze ve třech studiích ze 17 zahrnutých byla stanovena nižší compliance než je její průměrná hodnota uváděná Světovou zdravotnickou organizací.

Závěr: V dizertační práci byly analyzovány dva lékové problémy provázející farmakoterapii systémových onemocnění pojiva. Byly shrnuty významné lékové interakce klasických antirevmatik, provedena analýza lékové compliance a jejích prediktorů u pacientů se systémovou sklerodermií a seříděny dosavadní poznatky o lékové compliance u revmatoidní artritidy. Práce je určena všem zdravotníkům pečujícím o revmatické pacienty a měla by přispět k minimalizaci rizik terapie.